

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Brasov, piața mare Nr. 22. — „Gazeta” eese:
Jofa și Duminec'a.

Prețulu abonamentulu:
pe unu anu 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu
28 franci.

Anulu XLIII.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunțurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 33.

Joi, 6 Maiu | 24 Aprile

1880.

Brasov 24 Aprile / 7 Maiu.

Se ne reculegemu!

Amu fi doritu din adenculu animei, că si romanii se fi serbatu santele dile de serbatore, ce nema s'au incheiatu cu acea multumire sufletesca, ce n'adeveru trebuie se imbucure anim'a fiacarui bunu crestinu! In peptulu urgisitulu romanu sunt adencu sadite cele mai curate simtieminte crestinesci. De astadata potut'a elu ore simti acesta alinatore multumire sufletesca? Dandu-si sem'a de tote greutatile, ce a avutu si are inca sa indure, potut'a elu ore pronuntia fara se suspine si fara sa fia ingrigiatu pentru celu mai apropiatu viitoriu crestinescile cuvinte: „Christosu a inviatu”? In adeveru auspiciile, sub cari sosira aceste sante dile ale invierii, aveau ele ore ceva incuragiatoriu pentru romanulu bine simtitoriu? Amu voi forte multu sa putem da unu respunsu afirmativu la aceste intrebari. . . . Departe inse de a o pute face acest'a suntemu constrinsi de trist'a realitate a fapteloru se damu unu durerosu respunsu negativu.

In adeveru pote esista ore o situatiune mai grea si mai amenintatore, decatu aceea, in care ne aflamu de prezentu noi romanii din Transilvania si Ungari'a? Dupa ce, o tractare vitrega si neomenesca din partea acelora, a caroru prima datorintia ar' fi se caute a contribui de o potri la fericirea si bun'a stare a tuturoru poporaloru, ce sunt menite de sorte a traia laolalta in aceste tieri prevediute cu imbelsugare de natura cu tote darurile, ne a redusu la o stare de nesuferitu; apoi astadi suntem amenintati de cea mai mare nenorocire ce pote isbi pre unu poporu cu viatia: suntemu amenintati cu perderea celui mai mare si mai santu bunu de pe acestu pamentu; suntemu amenintati adeca cu perderea stramosiescului patrimoniu alu limbii si alu nationalitatii romanesci, care a esitu nestirbitu din grelele lupte de pena aci. A esitu nestirbitu, pentrucă in peptulu stramosiloru si parintiloru nostri era adencu simtiemintulu concordiei, era viu in sufletulu loru spiritulu unitatii de actiune si de resistentia, candu pericolele veniasa-i amenintie patrimoniulu ereditu, limba si nationalitatea.

Astadi ne amenintia pericole mari! O noua lege agraria amenintia pe tieranulu romanu cu perderea ultimei bucatiele de pamentu, ce a mai pututu scapa din nefasta epoca a proceseloru urbariali! O noua lege pentru scolele medii ne amenintia cu perderea pucineloru locasiuri, ce numai cu grele jertfe de sange amu pututu radica pentru cultura si desvoltarea nostra nationala! . . . Si noi ce facemu in facia torentulu, ce ne amenintia cu inghitire? Suntemu noi animati de salvatoriale simtieminte a-le concordiei? Suntemu noi petrinsi de necesitatea spiritulu de unitate in actiunea, ce trebuie neaperatu se inauguramu pentru aperarea limbii si a esistentiei nostre nationale? . . . Ori-care bunu romanu va fi singuru in stare a-si da respunsulu, indata ce va cugeta seriosu la situatiunea de apathia — sa nu dicemu mai multu — in care ne aflamu in mare parte numai prin propri'a nostra vina.

Este timpulu supremu, sa delaturamu din medioculu nostru ori-ce spiritu de culpabila nepasare si de discordia! Micu si mare sa ne reculegemu si sa ne unimulu! Sa intrebuintiamu tote mediulocale constitutionali, ce le putemu afia in legile organice a-le statulu in care traimu, pentru a-ne apera si scapa celu pucinu aceea ce mai avemu!

Unu inceputu imbucuratoriu si de bunu auguru pentru viitorele actiuni nationali s'a facutu cu adunarea juristiloru romani la Sibiu, in costiunea comasatiunii agrarie. Pasulu facutu fi-va elu incoronatu de succesu? Acest'a n'o putemu spune. In totu casulu inse este unu incuragiatoriu semnalu alu esirei nostre din greu'a apathia, in care amu gemutu pena aci.

Este unu semnalu, care pare a ne impinteni si a-ne striga: Sa nu lasamu sa-ne doborore furtun'a fara ca sa avem u celu pucinu mangaerea, ca ne amu facutu cu totii detori'a!

Cronic'a evenimenteloru politice.

Cris'a ministeriale in Romani'a dureza inca. Dintre fostii ministrii pena acum'a si-au datu demisiunea numai d. Cogalniceanu, care a fostu numitu apoi ministru plenipotentiaru pre langa Republic'a franceza. In loculu d-sale la ministeriulu de interne ad interim a fostu numitu d. Ionu Bratianu, presedintele consiliulu. Independenti'a Romaniei a fostu recunoscuta si din partea Republicei americane. Dupa cumu ne spunu Coresp. americane, secretariulu de statu la departamentulu afaceriloru straine: n. Everts, a adresatu congressulu din Washington o comunicare, prin care recomanda tramitarea unui reprezentantu alu Stateloru unite la Bucuresti. O telegrama din Washington adauge, ca hotarirea luata de d. Everts a causatu cea mai mare satisfactiune in cercurile politice americane, pentru ca se vediu cu parere de reu, ca marea Republica fusese cea din urma in luarea mesuriloru necesarii pentru a recunosce suveranitatea acelei viteze natiuni romane, care a meritatu de bine numele de „Franci'a din Orientu” si care a fostu recunoscuta de tote guvernele Europei. Adeverulu este, ca in Statele Unite toti se asteptau a vede Romani'a transformata in regatu; astufeliu s'ar' fi potutu sa se recunosca deodata natiunea romana ca independenta si Carolu ca rege. Numai acesta impregiurare, se dice a fi fostu caus'a acestei tardie recunosceri.

Ministeriulu celu nou din Angli'a s'a constituitu sub presiedinti'a lordulu Gladstone. Conducerea afaceriloru straine este incredintata lordulu Granville. Acesta impregiurare pare a causa o imensa bucuria in cercurile politice inalte din Austro-Ungari'a. Omenii politici, cari dau tonulu in aceste cercuri, se mangaia cu credinti'a, ca lordulu Granville, ca ministru alu afaceriloru straine nu va favorisă de locu reusita intrigiloru moscovite in Orientu, si ca va intretiene cele mai amicale relatiuni atatu cu Germani'a catu si cu Austro-Ungari'a. Ca proba, ca bunele relatiuni dintre aceste doue state voru continua, se pote considera remanerea la postulu seu a actualulu ambasadoru austro-ungaru in London, despre care se dicea, ca se va retrage, deca va veni la putere lordulu Gladstone: Este interessantu a vede, cumu cauta oficiosii din Austro-Ungari'a a'si face ilusiuni frumose si a se imbeta — cumu se dice — cu apa rece, Astfeliu „Pester Lloyd” intr'unu „entrefilet” de siguru inspiratu, dice urmatorele; „Deca Gladstone ar' fi conservatu pentru sine conducerea afaceriloru straine, atunci de siguru cea d'antaita visita a ambasadorulu austro-ungaru ar' fi fostu unu lucru neplacutu pentru amendoi”. Lucrulu inse faia de lordulu Granville sta cu totulu altcumu, deorace dinsulu n'a facutu nici candu observatiuni necuviintose asupra suveranulu vreunei puteri continentale si nici n'a vorbitu in modu dusimanosu despre politic'a unui statu amicu. In ceea ce 'lu privesce, dinsulu n'are nici sa 'si modifice nici sa 'si retraga

ceva din cele dise se facute in trecutu. Ca ministru alu afaceriloru straine inse intr'unu cabinetu presidatu de d-lu Gladstone, nu se va pote substrage grelei indatoriri de a face pe acesta, se indreptetez celu pucinu unele din cele ce a stricatu in trecutu.

Noulu cabinetu liberalu pare a-se fi desberatu de passivitatea pe care a urmat'o in trecutu partidulu liberalu mai in tote cestiunile internationale. De astadata promite a se presentă inaintea lunei cu o programa de actiune bine definita. Acesta programa o schitiéza unu corespondentu din London alu unui jurnal in urmatorele: „Unulu din cele d'antaitu acte ale noulu ministeriu va fi se induplece pe Turci'a, nu sa se reformeze, ci sa se indupleceze si ca chiaru reformele prevediute de tractatulu din Berlinu sa fia puse in lucrare sub privigherea unei comisiuni internationale. In casulu, candu Turcia ar' continua totu invecit'a s'a politica, Anglia nu va intardia sa conchiame tote statele europene la o conferintia, care se chibziesca asup'a mesuriloru, ce sunt de a se lua pentru a asigură pacea. Aceste mesuri potu merge chiaru pena la o interventiu militare in Constantinopole seu ori unde va cere trebuinti'a. Deca in acesta privintia nu va pote obtiene o intielegere cu tote puterile europene, atunci Angli'a va cauta sa realizeze o combinatiune a puteriloru favorabile aspiratiuniloru sale, cu alu caroru ajutoriu apoi nu se va sfi a-si duce in deplinire chiaru cu forti'a ideile sale.” Acestu corespondentu pretinde a fi aflatu acesta „energica programa” din gur'a unui corifeu liberalu, care intre altele s'a mai exprimat in modulu urmatoriu in privinti'a relatiuniloru Angliei faia de celalalte poteri: „Cu tote, ca liberalii englesi simpatiséza cu crestini din Orientu, totusi ei nu voru permite, ca acesta simpatia sa fia exploatata nici de Russi'a, nici de Austro-Ungari'a si nici de Itali'a in interessulu loru egoistu. Ei nu credu nici de catu, ca nationalitatile, cari se lupta pentru libertatea loru, trebuie pentru acest'a sa fia asuprite. Acestea se potu considera, ca unu resumatu alu politicei liberaliloru englesi. Angli'a va caută sa lucreze totu deaun'a in cointielegere cu tote puterile seu celu pucinu cu acelea, cari voru fi aplicate a-o secundă. Cu unu cuventu guvernulu partidulu liberalu va urmari scopurile sale cu o mare energia.” Tote aceste sunt ce e dreptu possibile, trecutul partidulu liberalu inse nu ne indreptatiesce a crede, ca program'a s'a, ce in curendu va trebui s'o puna in lucrare, va fi tocmai asia de energica, cumu s'ar' pote deduce de cele din susu.

In London ambla nesce sciri, cari involvu o acusatiune groznica pentru guvernulu lordulu Beaconsfield. Se dice, ca noulu ministru alu Indiiloru ar' fi facutu descoperirea, ca guvernulu conservatoru a stabilitu ultimulu budgetu indicu cu totul falsu. In locu de unu escedentu, precumu se anuntiasse camerei, ar' esiste din contra unu deficitu mai mare de 4 milioane de funti sterlingi. Una din primele ocupatiuni ale nouei camere va fi sa lumineze acest'a cestiune, care a facutu o impresiune forte mare asup'a opiniunei publice. Se presupune, ca acesta insemnata suma a fostu consumata de resbelulu din Afganistanu.

In Itali'a cris'a ministeriale este de nou la ordinea dilei. S'ar' paré, ca stabilitatea ministeriale este o planta, ce nu pote prinde radacini in pamentulu italianu. Nu esista in Europ'a nici o tiéra constitutionale, in care sa-se urmeze crisele ministeriale asia de desu si de fara de veste, ca in Itali'a. Aceste crise in cele mai multe casuri nu suntu provocate de cerintiele situatiunii politice a dilii, ci numai de jalusi'a si poft'a de domnia a unor omeni ambitiosi, cari avendu la spate numai nesce coterii politice, nu suntu in stare sa guverneze singuri, potu inse impiedeca pre altii de a guverna. Ce e dreptu in camer'a din Rom'a marea majoritate a deputatiloru este liberala; este inse fractionata intr'o multime de coterii, cari de multe

ori urmarescu scopuri cu totul contrarie. De aci resulta. că o unitate de actiune este aprópe ne-realisabile. Fractiunile cele mai insemnate sunt acelea, cari recunosc că siefi pre d-nii C a i r o l i si D e p r e t i s; vinu apoi fractiunile d-loru C r i s p i, N i c o t e r a si Z a n a r d e l l i. Ori care din acestia ar' veni la guvernul trebuie sa pacteze formalu cu ceialalti, pentru că sa se póta sustiené catuva timpu numai. De candu esista actual'a camer'a d-lu C a i r o l i a formatu guvernulu, suntu numai cateva luni, pentru a trei'a óra! De astadata este resturnatu numai prin ne-natural'a aliantia a acestoru trei coriferi, din care fiecare avea a-si satisface cate a rancuna personale contra onestului si neinteresatului patriotu d. C a i r o l i. De asta data inse intrigautii nu-si ajunsera scopurile deorace constitutionalulu rege alu Italiei urmandu consiliile presiedintiloru parlamentului n'a primitu demisiunea d-lui Cairoli preferindu a dissolva destrabalatulu parlamentu. Alegerile cele noue se voru face dela 16—23 Maiu. Nouele cameri se voru intr'uni deja la 26 Maiu, deóráce la ordinea dilii se afla cestiuini a caroru discussiune nu se mai pôte amena, fara ca tíer'a sa nu suferé.

In Germani'a referintiele intre principele de Bismarck si intre parlamentu s'au recitu in dilele din urma fórté tare. La acésta recéla au contribuitu politic'a marelui cancelariu in materia de dari. Acésta a ajunsu a ingrigi chiaru pe aceia, cari pēna acuma mergeau cu ochii inchisi dupa dēnsulu. Astfelu numai ne potemu esplica nesuccessele serióse, ce a suferitu in dilele din urma prin respingerea din partea Reichstagului a mai multoru proiecte. Astfelu a respinsu mai antaiu proiectulu relativu la insulele Samoa, prin ceea ce infallibilitatea marelui cancelariu in materia comerciale a suferitu o lovitura, pe care numai cu greu o va poté consumá. Asemenea a fostu respinsu si proiectulu seu relativu la introducerea monopolului tutunurilor. In fine proiectulu de lege asup'r'a timbrului in siedint'a din 29 Aprile a fostu tramisu indereptu la comisiune prelanga tóta opositiunea, ce a opus'o guvernulu, astufeliu, că acestu proiectu in actual'a sesiune numai pôte veni la ordinea dilei. Aceste suntu nesce nesuccese, cari in alte impregiurari aru fi facutu pre cancelariulu de feru sa-si dē demisiunea. Astadi lu retiene dela acésta numai impregiurarea, ca supt influint'a alegeriloru anglesé situatiunea Europei se pote schimba.

Gladstone si Austri'a.

Pēna mai eri aceia, cari aveau deosebit'a chiamare de a pregatí popóreloru surprinderi si adeca de multe ori neplacute, — erau domni diplomati de profesiune. D-loru aveau firesce intotdeauna missiunea de a aperi si salvá interesele popóreloru, séu mai essactu, ale potentatiloru, pe cari i representau. Istori'a moderna ne este martora despre grozavele ispravi ce a facutu pēna acumu acésta iutiélépta classa de ómeni. Acesti domni treceau in adevéru inaintea ómeniloru profani de nesce ómeni, fara scirea caror'a nu érá permisu a-se misca nici unu firicelu de peru in capulu popóreloru. D-loru aveau privilegiulu de a concepe cele mai ingenióse si grandióse combinatiuni politice, cari apoi in cele mai multe casuri esiau pe dosu. Acésta nu gena pe d-nii diplomati de locu, deóráce d-loru, trebuie s'o recunóscemu, au unu temperamentu fórté fericitu. Schimbandu-se o situatiune d-loru inca 'si arangéza lucrurile astfelu, încátu, candu te uiti mai bine . . . ii vedi totu de cátra padure. Astadi inse reputatiunea dd-loru diplomati este fórté compromisa. Dovéda despre acésta sunt alegerile din Angli'a.

Toti aceia, cari sunt in curentu cu evenimentele politice din timpii din urma, 'si voru aduce aminte, cu cáta securantia raportau d-nii diplomati stapaniloru lor, despre neindoiós'a victoria a ministeriului Beaconsfield. Pe bas'a acestoru raporturi apoi press'a officiósa, ce osanale n'a cantatu pe tóte tonurile in onórea erei de auru, ce avea sa urmeze inevitabilu in situatiunea politica a Europei dupa marea cadere a partidului liberalu, care trecea inaintea d-loru, că unu felu de gogorit'a politica. Ar' poté dice cineva — spre scus'a d-loru diplomati — că poporulu anglesu a trecut sub stindartulu liberalu, numai că sa le procure d-loru o durerósa desmintire.

Oricum ar' fi, atát'a este adevératu, că poporulu anglesu de astadata a procuratu elu o neplacuta surprindere d-loru diplomati. Succesulu par-

tidului wigh a trasu de odata dunga preste intrég'a socotéla a d-loru, Aceia inse, cari an fostu surprinsi in modu mai neplacutu, sunt de siguru diplomati si marii ómeni de statu, cari conducu astadi destinele fericitei Austro-Ungare. N'avemu decátu sa cetimu intrég'a pressa din acestu statu pentru a ne convinge despre acésta. Si in adevéru au ratiune domni diplomati si ómeni de statu ai Austro-Ungariei se fia surprinsi, sa nu dicemu intristati, de acestu evenimentu politicu, la care se asteptau mai puțin; venindu la guvernul d-lu Gladstone politica orientala a Angliei va suferi o schimbare desi nu in scopurile sale finali, dór' celu mai puțin in mediulócele de a atinge aceste scopuri. Cu tóte aceste, politic'a liberaliloru nu pôte intardiá de a esertiea o influintia destulu de grava asup'r'a acelor'a ale Austro-Ungariei.

Singur'a mangaiere, ce le mai remane acestoru domni, este, că nici d-lu Gladstone nu va permite rusiloru sa ocupe Constantinopolulu. Totulu ce ingrijesce pe ómenii de statu ai Austro-Ungariei este, că unu ministeriu Gladstone nu va opune de locu puterniculu seu veto, candu populatiunile ce mai stau inca in legatura cu imperiulu sultanului se voru scula cá se sfarame cu totul asemenea superatióse legaturi pentru a-se constitui in state de sine statatórie. Ei sciu, că nici guvernulu lordului Beaconsfield nu s'a distinsu prin o deosebita tandretia faciá de Turci. Caus'a, că elu a constrinsu pe Russia sa renuncie la pacea dela San Stefano, si cá la congressulu dela Berlinu a recastigatu pentru Turci'a graniti'a Balcaniloru, n'a fostu nici decátu o eccessiva iubire pentru armatoriulu lui Mahomedu, ci impregiurarea, că astfelu credea nobilitulu lordu, că assecuréza mai bine interesele maritime si comerciale ale Angliei, déca se va conservá stapanirea Sultanului la Bosporu.

Conducătorii partidului wigh, si fitorii consiliari ai reginei si imperatesei Victoria au in privint'a mediulóceloru de a aperi interesele anglesé in Orientu opiniuni cu totul altele. Ei credu, că voru poté paralísá influint'a Rusiei pe peninsul'a balcanica cu mai multu efectu astfelu, déca voru sustiené aspiratiunile de independentia ale popóreloru raiale, sdruncinandu prin acésta pēna la unu punctu órecare monopolulu, ce 'lu avea pēna aci exclusivu numai Russia.

Unu punctu esentialu din program'a lordului Gladstone este, că poporatiunile crestine din Orientu sē fia deprinse cu ide'a de a-si astepta mantuirea si de aiurea, érá nu numai din Petersburgu. Déca aceste poporatiuni se voru convinge in fine, că Europ'a in locu de a pune stavila silintieloru lor de a-si revindica in dependentia politica, din contra le urmaresce cu simpatia in aspiratiunile lor: atunci entusiasmulu acestoru poporatiuni pentru Tiarulu Rusiei se va reci fórté tare; atunci va fi cu putintia a pune in loculu actualului imperiu turcescu o confederatiune a miciloru state de pe peninsul'a balcanica, care apoi va poté fi primitu in concertulu statelor europe fara de nici unu periculu pentru ecuilibrulu acestor'a.

Se pôte prea usioru, că o asemenea politica se fia încátu va essagerata si pôte numai cu greu realisabile. In totu casulu atát'a pare a fi securu că Europ'a are de aci inainte sa conteze in politic'a orientala cu faptul, că guvernulu anglesu in tóte acele casuri, in cari n'oru veni in colisiune interesele sultanului cu ale popóreloru rajale, 'si va dá votulu seu in favórea cestoru din urma.

In faci'a acestei nóue situatiuni diplomati si ómenii de statu ai Austro-Ungariei nu suntu inca in chiaru, că ce atitudine se íea monarchi'a austro-ungara in vederea evenimenteloru politice, ce nu voru intardiá a-se produce pre peninsul'a balcanica. Ei aru voi préa multu se sterga totu ce s'a facutu pēna aici in Orientu. Astadi cu totii vedu, că ocupatiunea Bosniei si Hertiegovinei n'au avutu nici decátu efectele, ce se asteptau. Trupele austro-ungare — dupa cumu ne assigura d-lu Tisa — s'au dusu in Bosni'a cu scopulu, că se taie in dóua sierpele panslavistu, care amenintia a-se incolaci in giurulu corpului monarchiei nóstre. Cá-sa ne couvingemu despre neinsemnatulu resultat ajunsu, n'avemu decátu sa-ne uitamu la Bulgari'a, Rumeli'a orientala, Serbi'a si Muntenegru, unde influint'a rusésca este mai mare astadi decátu oricandu. Acesti ómeni politici sunu sur-

prinsi in gradulu celu mai mare de micimea resultatelor castigate, cu tóte că regimentulu austro-ungaru in provinciile ocupate a fostu catu se póta de umanu si de dreptu. Prin aceea inse, că autoritatile austro-ungare tractara dupa aceleasi legi pre crestini si pre mohamedani, n'au castigatu absolutu nimic, deóráce amendoue aceste poporatiuni astadi suntu dusimane neimpecate ale regimului austro-ungaru. Lucrurile standu astufeliu, nu credemu sa fia mare numerulu aceloru ómeni politici, cari sa cugete a intinde ocupatiunea mai departe preste tienutulu Limului, Despre mergerea pēna la Salonichi astadi nici vorba numai pôte fi. Déca cumva ar' mai avé cineva illusiuni in acésta privintia, apoi acele de siguru voru fi imprastiate prin schimbarea ministeriului anglesu.

Ce politica va urma dór' Austro-Ungari'a in Orientu pre viitoriu. Urma-va totu politic'a lui Meternich, considerandu ca o necesitate politica mantinerea imperiului ósmaniloru? Intréga pressa liberala din Cislathania pledéza, pentru că politic'a orientala a Austro-Ungariei sa intre in ogasie a totulu noue.

Ea cere, că guvernulu, parasindu cu totul in vechit'a politica de ocupatiune si annexiune, sa caute a-si intari positiunea pre peninsul'a balcanica, sustienendu si favorisandu desvoltarea politica si nationale a tuturoru poporatiuniloru din Orientu. Nu trebuie inse niciodata sa pēda din vedere, că in Orientu suntu populatiuni si inca numeróse si fórté viguróse, care nu suntu si nici nu voru sa fia slave. Austro-Ungari'a trebuie — dupa parerea acestei presse — pre viitoriu sa evite totu ce ar' poté justifica greu'a acusatiune adusa Austriei de lordulu Gladstone, că adeca la congressulu din Berlinu ea a zadarnicitu prin opositiunea s'a intinderea in mesura mai mare a libertatii pe peninsul'a balcanica. Déca in adevéru guvernulu austro-ungaru se va decide pentru o politica liberala, binevoitória si justa faciá de poporatiunile din Orientu: atunci ministeriulu d-lui Gladstone nu mai pôte avé nimica inspanimentatoriu pentru Austro-Ungari'a. Se pare, că energiculu „Hands off,“ ce l'a strigatu d-lu Gladstone Austro-Ungariei, n'a remasu tocmai fora efecte.

Dela delegatii comitetului pentru inundati, instituitu in Brasiovu, primimu scirea, că in septemana patimiloru au terminatu impartirea ofrandelor in partile muntóse ale comitatului Turd'a-Ariesiu (Ofenbaia si giuru; Campeni si giuru, apoi in partile Crisiului, comitatulu Uniadórei (Bradu si comunele din giuru etc.). In Sambat'a Pasciloru d-nii delegati au sositu in Abrudu, unde au inceputu cu impartirea pentru Abrudu si giuru a dóua di de Pasci. De aci voru visitá comunele de pe la tiermii Ampoiului. Pretutindenea au intempinat cea mai caldurósa primire din partea fruntasiloru Romani, cari le-au datu totu concursulu posibilu. Pēna in diu'a de Pasci s'au impartitu peste 7000 florini in vreo 35 comune si multoru familii de tieranu nenorocite li s'au usiuratu patimele, pe cari ale suferi au fostu condamnatu de vitregiloru sórte!

Pentru Romanii inundati din Transilvania si Ungari'a.

Budapest'a 10 Aprile 1880.

Stimate domnule Redactoru! Mi implinescu numai o detorintia sacra si nationala, candu ve ezpedezu acesti 6 fl. 50 cr. colectati dela confratii mei teologi romani din Seminarulu centralu din Budapest'a, spre a sucurge si poi in cátra la alinarea doreriloru si reangajarea fratiloru nostri inundati din partile transilvanene si ungurene. Rogandu Ve, P. S. D-le Redactoru, se binevoiti a dispune, că acésta sumulitia se ajunga la destinatiunea s'a se binevoiti d-le Redactoru a primi espressionea deosebitei stime, ce Ve pastrezu.

Alexandru Gram'a.
teologu.

Pēna acuma au incursu la Redactiunea „Gazetei Transilvaniei“ in totalu 2301 fl. 78 cr. franci 16,963 60 cent. si 100 mārci germane.

(Va urmá.)

Dela Academi'a romana.

Academi'a romana in sedinti'a sa din 24 Martiu a. c. emisisa din sinulu seu o comissiune, care sa elaboreze un nou proiectu de ortografia romana. Ista comissiune a asternutu prin raportoriulu seu d-lu Maiorescu Academiiei urmatoriulu proiectu de ortografia:

Domniloru Membrii!

Academi'a romana, in sedinti'a ei din 4 Iuniu anulul 1879, dupa o propunere a domniloru Hasdeu, Baritiu, Odobescu, Caragiani si a subscrisului, a hotaritu: „a pune la ordinea dilei ortografi'a, cu care se se publice acum inainte tote publicatiunile Academiiei romane“ (Analele, Seria II, Tom. I, pag. 25—26).

S'a numitu o comissiune pentru desbaterea unui proiectu ortograficu, inse lucrarea nu s'a potutu termina in acea sesiune extraordinara, mai alesu din caus'a desbaterei noue-statute, cari au trebuitu se fia prim'a ocupare a inaltului institutu nationalu sanctionatu din nou prin legea proiectata la 29 Martiu 1879.

In sesiunea ordinaria a anului curentu 1880 inse, si in sedinti'a din 24 Martiu, s'a alesu o noua comissiune pentru proiectulu ortograficu, compusa din domnii Alessandri, Baritiu, Hasideu, Quintescu si Maiorescu, care, instituintu-se sub presiedinti'a domnului G. Baritiu si secretariatulu domnului N. Quintescu, a desbatutu in mai multe sedintii cestiunea ortografiiei, si, intielegndu-se asupra proiectului de propusu pentru scrierea Analelor Academiiei, insarcinat pe subscrisulu cu presentarea acestui proiectu, precum a rezultat din desbaterile urmate.

Domniloru Membrii!

Ortografi'a, cu care au fostu scrise pena acumu publicate Academiiei romane, se intemeieza pe o comissiune luata de Societatea academica in anul 1869 si formulata in asia numitulu: „Modu de scriere pentru publicarea Analelor Academiiei a altoru lucrari ale Societatii academice romane“, din 13 Septembrie 1869, in carui alineatu finalu dice insusi:

„Acestu modu de scriere este provisoriu si numai pentru societate pena la definitiv'a stabilire a ortografiiei limbii romane.“

Modulu de scriere, chiaru asia provisoriu precumu era, fostu rezultatulu a multe si infocate desbateri incinse in anulu Academiiei in anii 1867, 1868 si 1869.

Ori-care va fi modulu definitivu ce 'lu voru primii literari romani pentru scrierea limbii nostre materne, ei voru trebui se si aduca aminte cu recunoscintia de acele prime incercari facute in Societatea academica, incercari, care dovedescu din partea autorilor loru adese-ori multa eruditiune si totudeun'a celu mai mare zelu pentru implinirea importantei missiuni ce aveau.

Asidè intalnindu, intre lucrurile academice in acest'a prietia, mai antaiu „Operatul“ repositului d. G. Munteanu, „Asupra ortografiiei“, publicatu in vol. I al Analelor pag. 37 si urm.; vedemu apoi „Raportulu comissiunii ortografice“ scrisu de domnulu I. C. Massimu si insotitu de unu intregu proiectu adhatu in tote amenuntele lui (Anale, vol. I pag. 66 si urm.); vedemu contra proiectulu domnului I. Sbiere a vol. I, pag. 79 si urm.; vedemu pe domnulu I. Heliade Radulescu, celu dantaiu presiedinte alu Societatii noastre, care, dupa ce avusese o mare si salutara influentia asupra scrierii romane in timpul transitiunii ei dela alfabetulu cirilicu spre celu latinu, gasesce de trebuintia, in ultimii ani ai vietii sale, a-si sustine prin publicarea unor Principii de orthographia romana“ (Anale, vol. I, pag. 189 si urm.) punctulu de vedere camu adhatu, celu ocupu acumu in acest'a miscare literara; vedemu in fine, si deca citamu acest'a lucrare ca cea din urma in ordinea insirarii trebui se o relevamu ca cea dintai in vultrea ei, pe insusi Timoteiu Cipariu inavutandu Analele nostre cu „Sistem'a ortografica“ (vol. I, pag. 88 si urm.), unu elaboratu plinu de vasta eruditiune si de cercetari consciintioase, cunoscuta calitati, ce distingu tote lucrurile venerabilulu nostru colegu.

Deca ne uitamu cu luare aminte la calea, prin care a fostu cestiunea ortografica dela aceste prime proiecte pena la formularea citatulu „Modu de scriere“ provisoriu din 1869, si erasi dela acest'a epoca pena astadi, potemu constata iudata o diferentia in punctulu de vedere, din care diferentii membrii ai Academiiei privie a u tota miscarea: unii se aretau mai multu ca teoretici intransigenti cari se vedeau mai dispusi a tiene sama de impregiurari factice, in care se adha literatur'a romana, si a primii ori-ce modu de scriere rationalu, care se inpace numai corintiele marelui majoritati deca nu ale unanimitatii scriitorilor romani.

Repositulu si regretatulu nostru colegu Massimu, unulu din cei mai zelosi, der' si cei mai intransigenti teoretici, in raportulu seu dintaiu asupra acestei cestiuni, se exprima ast-fel: „Comissiunea a crediutu si nu se indoiesce, ca acestea

sunt si vederile Societatii intregu, ca e chiamata a da unu proiectu de ortografia, nu provisoriu si de transitiune, ci mai multu seu mai pučinu o adeverata teoria ortografica, ale careia principie bine stabilite se se pota desvotta cu rigore in carti scolastice de datu in manile junimei studiöse. Provisoriulu nici nu ar' fi demnu de decisiunile acestei Societati, nici nu ne-aru scote din incurcaturile in cari ne sbatemu. Din acestu punctu de vedere privindu lucrulu, comissiunea a crediutu, ca semnele trebuiescu inlaturate din unu planu: de teoria de ortografia romana.“ (Anale, Seria I, Tom. I, pag. 69.) —

Inse deja in ultim'a sedintia a aceleiasi prime sessiuni a Academiiei, D. Massimu se vede silitu a constata, ca „preste asteptarea marelui majoritati a Societatii, lucrulu n'a potutu merge asia de netedu si de rapede, ci s'au gasitu „voci protestatöre“, cari „au aflatu resunetu in sinulu Societatii“ si ca prin urmare Societatea a trebuitu se lasu: „campu liberu desbateriloru asupra principiulu, care ar' trebui se diriga ortografia romana“, (vol. I, pag. 123 si 124.)

Unu modu mai impaciutoriu de a vedu lucrurile transpira de acumu inainte in tote desbaterile si, dupa ce in alu treilea anu alu Societatii academice se stabilescu unu modu de scriere, acest'a se numescu insusi provisoriu si d. A. Treb. Laurianu, in discursulu d-sale de inchiderea sessiunii din 1869, dice cu prudentia: „Cestiunea ortografiiei s'a desbatutu seriosu intr'unu mare numeru de sedintii, si ne potemu felicita, ca prin lamurirea ideiloru amu ajunsu la unu resultatu multiamitoriu, asia in catu, fara a prejudeca viitoru desvoltare a limbii, are se se tiena etimologia cuvintelor si printr'ins'a se se conserve legatur'a de familia cu limba latina si culimbele surori, care stau in fruntea civilizatiunii moderne, si se nu patimesca nici fonetic'a limbii nostre, unde pronuntia este sicura.“

De atunci incoce, necessitatea unei transactiuni in sensulu fonetismulu s'a accentuat totu mai multu. Ortografi'a provisoriu stabilita de Societatea academica, nu s'a latitu in literatur'a romana, nu esista astadi in intrég'a Romania libera nici unu singuru diuaru, aici o singura revista, care se o fi primitu. Chiaru dincolo de Carpatii ea nu castiga, ci pare a perde din terenulu ocupatu. Proba pentru acest'a, intre altele, este insemnat'a discussiune publicata in Telegrafulu romanu Nr. 133—152 diu 1879, in urm'a „Concessiuniloru unu ciparianu.“

Chiaru majoritatea membriloru actuali ai Academiiei romane urmeza in scrierile loru o alta ortografia de catu cea obicinuita pena acumu in Analele Academiiei.

Acesta stare de lucruri anormala a trebuitu se preocupu cu dreptu cuventu pe intrég'a Academia. Caci deca in cestiuni de pura sciintia abstracta singur'a norma a nostra trebui se fia cercetarea neconditionata a adeverului, indiferent, deca acestu adeveru este impartasitu de multi seu de pucini omeni, in cestiuni de o desvoltare organica generala si ore cumu instinctiva, precumu este limba si impreuna cu dens'a si scrierea, elementulu usulu adoptatu de multimea celoru ce vorbescu si ce scriu este totdeun'a unu elementu de cea mai mare insemnatate, pe care nu ne este ertatu alu ignoru.

Sub impressiunea acestoru impregiurari a inceputu comissiunea d-vostre ortografica lucrarea s'a, si multiamita spiritulu de conciliare, de care au fostu condusi toti membrii si de care a datu proba in deosebi stimatulu nostru presiedinte d. Baritiu (singurulu dintre noi, care luase parte si la tote desbaterile ortografice din anii 1867, 1868 si 1869), comissiunea d-vostre a potutu ajunge la unu resultatu in privinti'a cestiuniloru pariale, de care a avutu timpulu de a se ocupa. O parte din aceste cestiuni s'a potutu hotari cu unanimitatea membriloru, o alta parte s'a hotaritu numai dupa majoritatea pareriloru, totdeun'a inse discussiunea s'a urmatu cu dorinti'a invederata a tuturoru de a ajunge la unu resultatu practic — o doveda mai multu pentru adeverulu, ca timpul si experientia imblandiescu adeseori contrastele si permitu a gasi unu terenu comun de intielegere acolu, unde mai inainte nu se vedeau de catu campuri separate si inamice.

Trecendu acumu, domniloru membrii, la insasi aretarea principiulu seu mai bine principiiloru, care au predominu in stabilirea proiectulu ortograficu, ce avemu onore alu supune aprobarei d-vostre, intempinu ore-care greutate in caracterizarea lui prin o singura frasa.

Antagonismulu obicinuitu la noi in materia ortografica intre ceea ce se numescu etimologismu si ceea ce se numescu fonetismu, nu-mi pare a corespunde cu esenti'a punctului

in discussiune. Precumu forte bine a disu d. Hasideu in un'a din sedintiele nostre (Anale, seria II, vol. I, pag. 30) „ceea ce este etimologicu astadi, era foneticu atunci, candu s'a aplicatu unu modu de scriere la o limba ore-care. La inceputu chiaru ortografi'a franceza si cea englesu, atatu de etimologice astadi in aparintia, erau fonetice, se scrieau cumu se vorbeau. Cu tote acestea, in starea lucrurilor de astadi nu e posibilu in ortografia unu fonetismu puru — caci fiacare individuu ar' ave atunci dreptulu de a aplica pe harthia indiosincrasiele sale personale de pronuntiare — nici etimologismu puru, de vreme ce derivatiunea cuvintelor in ori-ce limba este in cea mai mare parte necunoscuta seu controversabile. Possibile si practica este numai o ortografia eclecticu, relativa, unu terminu mediu intre fonetismu si etimologismu.“

Ca asemenea idei drepte s'au potutu lati si la noi si inca intr'unu timpu asia de scurtu, este unulu din folosele, ce ni le-a adusu si noue studiulu comparativu alu limbiloru in genere. In proportiunea, in care s'a afirmatu limbistic'a generale s'a redasu valorea unu etimologismu marginitu la unu anume poporu si la o anume epoca. S'a intielesu, ca ceea ce pareu o forma consolidata, era in esentia o forma fluida, si ca dintr'unu etymon mai primitivu fiacare poporu, si in laintrulu fiacaru poporu fiacare siru de generatiuni si face cuventarea sa propria prin modularile fonetice ce i le impune si prin care 'lu variéza. Departe de a potu admite cu d. Cipariu (Elemente de limb'a romana pag. 83), ca: „tote sunetele derivate se potu infaclia, ca spurie si coruptiuni, in catu se abatu dela cele primitive“ si ca au der' a se reduce la sunetulu primitivu“, vomu intielege din contra, ca tocmai in acesta variare fonetica se areta vietia propria a unei limbi si ca legea eufonica este unulu din semnele fundamentale si caracteristice ale geniulu limbisticu intr'unu poporu.

(Va urma.)

Concursu

Pentru 8 teneri, cari dorescu a fi aplecati la maiestria din partea reuniunii sodaliloru romani din Clusiu, pre bazea §-lui 6 din regulamentulu reuniunii, subscris'a comissiune prin acest'a eserie concursu.

Dela concurrenti, cari potu fi ori din care parte a Transilvaniei, se poftesce:

1. Carte de botezu, ca au etatea de 14 ani, si ca suntu de origine romani.

2. Atestatu ca au cunoscentiele, ce se predau in scolele primarie, si prelanga limb'a materna posedu elementele unei limbe straine (germana sau maghiara.)

3. Se produca obligatiune dela parenti s'au tutori, ca-i voru lasa in totu tempulu satoritu la maestrulu, unde i-a asiediatu comissiunea, si, ca in casu de lipsa, ii-voru provede cu imbracamente, er' la casu, candu i-voru lua dela maestrulu, voru reintorce reuniunii tote spesele.

4. Elevii se voru asiedia la maiestria, la dorinti'a loru, ori si in care cetate a Transilvaniei mai cu preferentia inse in Clusiu, pentru a potu fi supravighiati din partea comissiunii conformu regulamentulu.

5. Concurrentii au de a produce atestatu legale despre paupertatea parintiloru loru.

6. Aceli concurrenti, cari din caus'a departarei nu se potu presenta inaintea comissiunii subscribe, au de a produce atestatu medicale despre desvoltarea corporale si integritatea organeloru.

Intre mai multi concurrenti, se voru preferi conformu §-lui 20 din regulamentu:

a) Pruncii dela sate, despre cari se pote presu-pune, ca in urm'a necsulu loru familiaru eventualmente se voru asiedia ca maestri in comun'a loru natale s'au in alta comuna rurala.

b) Intre conditiiuni egali, voru fi preferiti orfanii de ambii parenti, apoi de tata.

c) Intre diversele maestrie, la cari dorescu a fi aplicati, se voru preferi aceli'a, cari dorescu a fi aplicati la: rotaria, fauraria, butnaria, mesaria, carpentaria sau lemnaria, cojocaria, cismaria grosu, peleraria, cureraria si funeria.

Suplicele instruite conformu acestui concursu, suntu de a se substerne la presiedintele acestei comissiuni in Clusiu pena in 1 Iuniu st. n. a. c., candu celi ce se voru presenta in persona, se voru si esamina prin comissiune conformu regulamentulu, si dupa aceea se voru asiedia pre la maestri, pre cari i-platesce comissiunea amesuratu contractulu, ce se va incheia cu respectivii maestri.

Comisiunea reuniunii sodalilor romani din Clusiu incredentiata cu asediarea invetiaceiloru romani pre la maiestrie.

Clusiu in 1 Maiu 1880.

Basiliu S. Podoba, Dr. Aureliu Isacu,
capelanu gr. cat. si presiedintele secret.
comisiunei. 1-3

Diverse.

[Inaintare.] Cu ocaziunea inaintariloru intemplate in armat'a comuna au inaintatu dintre oficerii de romanu la gradulu de generalu Majoru d-lu colonelu Leonidas Pap, numitu totudeodata comandantu alu brigadei a 15-a de infanteria; la gradulu de capitaniu cl. I-a d. Ioanu Miclu cap. de cl. II, din regim. de infanteria Nr. 51; la gradulu de capitaniu cl. II. d. locotenentu Th. Sandulu reg. de infant. Nr. 50; la gradulu de locotenentu d-nii Petru Bogdanu din reg. de inf. Nr. 64, si Dumitru Ruj'a din reg. de inf. Nr. 64.

[Nou'a lege militare] va contiené o seria de modificatiuni, din care „Ellenör“ crede a ne poté indica pe urmatóriele: Voluntarii, cari la assentare in urmá numerului ce voru fi trasu, vinu la honvedi, 'si voru poté pe viitoriu face anulu de voluntariu si la honvedi. Voluntariloru li se face mai departe acelu favoru, cá studentii in medicina voindu sa 'si servésca anulu, cá medici, potu se amane acestu servitiu pēna la anulu alu 27-lea. In viitoriu assentarea se va tiené dela inceputulu lui Martiu pēna la finele lui Aprile. Cei trecuti in reserva voru remané in modu permanentu in acést'a. Ei nu voru poté fi trecuti in armat'a ordinaria neci chiaru la casu de necesitate, voru fi inuse si ei supusi la unu essercitiu de optu septemani. Voru fi dispensati de a servi in armat'a activa si aceia, cari dupa assentare voru poté sē arete, cá corespundu dispositiuniloru de favoru, ce le oferesce legea. Afara de studentii dela gimnasiu si dela scól'a reale voru fi admisi la voluntariatulu de unu anu si elevii altoru scóle speciale. In scopulu de a mari numerulu oficiloru activi ai armatei teritoriale (Landwehr) va contiené non'a lege militare mai departe acea dispositiune, cá acei cadeti din armat'a comuna, cari au absolvatu scól'a de cadeti si au facutu essamenulu de oficeri, dupa dorint'a loru si dupa cerintiele armatei voru poté fi transmutati in armat'a teritoriale (Landwehr). Pentru acestu scopu in anii din urma la tóte scólele de cadeti din Ungari'a se voru propune regulamentele si in limb'a maghiara. Nou'a lege militare mai contiene inca o deosebita dispositiune. Se scie, ca esistu in monarchia tienuturi, in cari fia din caus'a referintieloru de clima, fia din caus'a reului traiu alu populatiunei, cele trei clase de tineri obligati a se presenta la assentare nu potu acoperi contiagentulu ce li se cere. Nou'a lege prevede in acést'a privintia dispositiunea, ca in asemenea casuri sē se póta chiama si clas'a a patr'a.

[Armat'a austro-ungara] constá la finea lui Decembre, anulu 1879 din 20,262 de oficeri, si 796.832 de feciori. Din acestia sunt: infanteria 10,863 de oficeri, 463,750 de feciori; vėnatori: 1406 de oficeri si 59,978 de feciori; cavaleria: 2416 oficeri si 92,812 feciori; artileria campestra: 1673 de oficeri si 64,014 feciori; artileria pentru fortaretie: 533 de oficeri si 22,377 de feciori; geniu: 538 de oficeri si 16,978 de feciori; pioneri: 214 oficeri si 9504 feciori; trup'a sanitaria: 739 de oficeri si 17,300 de feciori; corpulu de trenu: 526 de oficeri si 38,010 feciori; in institutele militare: 194 de oficeri si 678 feciori; intendantia: 865 de amploiatu si 7268 de feciori; la montura: 78 de oficeri si 1184 de feciori; la stabilimentele de artileria: 226 de oficeri si 2980 de feciori; dupa limbi armat'a se imparte: in 229,947 de nemti; 149,694 de maghiari; 157,865 de cehi, moravi si slovaci; 64,916 poloni; 67,889 de ruteni; 32,459 sloveni; 34,458 de croati; 24,526 de serbi (cu slavoni si dalmatini); 1011 bulgari; 48,483 romani si 5846 de italieni; dupa confessiuni se impartu in 564,697 de romano-catolici; 89,385 de greco-catolici; 277 de armeno cat.; 64,416 de greco-orientali; 32,213 ev. lut.; 36,756 de helv.; 1587 de unitari; 414 de alte confessiuni crestine, apoi 20,410 israeliti si 713 alte confessiuni necrestine.

[Pentru horticultori.] D. Lauche inspectorulu gradiniloru regesci din Potsdam publica intr'unu suplementu alu diuariului „H a u s-

g a r t e n, nesce experimente fórtē instructive, ce le a facutu cu gunoirea pomiloru roditori. Pre lēnga ingrigirea esterióra a pomulu roditoriu, ce consta in curatirea, in delaturarea muschiului de pe tulpina, in taierea rationale etc. este dupa opiniunea d-lui Lauche de o mare importantia pentru senatatea si rodulu unui pomu si o gunoie rationale a lui, camu cumu este aceea ce o intrebuintiēza tieranulu pentru cultivarea campului. Nici o taiere rationale, nici o positiune favorabila nu e in stare a suplini la unu pomu roditoriu aceea, ce póte sa-i dē pamentulu (solulu) cu partile sale nutritórie. Pomulu roditoriu, cá órice planta consuma mai antaiu acele parti din pamentu cari ei convinu mai bine. Este constatatu, ca maximulu de crescere la unu pomu se intempla in cei d'antai ani dupa sadire, candu pamentulu este inca bogatu in materii nutritórie, de cari are trebuintia pomulu decurēndu saditu, cá sa se prindia. Cu cātu pomulu devine mai mare, cu atātu consuma mai multu din aceste materii, astfeliu, ca cantitatea acestora devine din ce in ce totu mai mica, pēna ce se sleesce cu totulu. De aci incolo crescerea pomulu devine si ea totu mai mica pēna ce in fine incetēza cu totulu — si pomulu se usuca, sēu cu alte cuvinte si-a implinitu cursulu vietii. Deci pomologulu trebuie sa se ingrigésca de cu timpu a-i da nutrementulu, ce nu mai e in stare a i-lu da pamentulu singuru; acestu nutrementu pe urma érasu trebuie sa-i lu aléga dupa natur'a, ce o are pomulu. Cu unu cuventu pomologulu trebuie sa gunoiesca pomii roditori dupa o sistema rationale. Gunoirea érasu trebuie sa se intemple la timpuri anumite, dupa cumu adeca voimu, cá ea se contribuiésca la crescerea pomulu sēu la producerea ródoloru lui. Astfeliu, déca voimu, cá pomulu sa se desvólte in partile lemnoše, atunci trebuie sa lu gunoimu primavér'a si vér'a; dincontra, déca voimu sa-i promovamú flórea, adeca rodirea, trebuie sa-i damu gunoimu in Augustu si Septembrie. D-lu Lauche a intrebuintiatu la experimentele sale 10 maji de gunoimu de vite, o maja de cenusia, 1/2 de maja de superfosfatu de Guano-Mejilones (unu feliu de gunoimu de paseri ce se impórta in Europ'a din Americ'a sudica, din Peru si Chile cu deosebire, Not. Red.), 1/4 de maja de calí acido-sulfuricu nr. 2. Aceste materii erau dissolvate in cantitate corespundietória de apa si apoi cu acést'a dissolutiune se udau pomii de trei ori. Resultatulu celu mai bunu 'tu avú gunoirea cu superfosfatu (20 procente de acidu fosforicu) si cu caliu acido-sulfuricu (15 procente de calí) Gunoimulu de vite curatu dá resultatulu celu mai micu; mai bunu resultatu da cenusia singura cu superfosfatu; mai mare efectu inca avú caliu acido-sulfuricu. Unu amestecu de gunoimu de vita si de cenusia, precumu de cenusia si de superfosfatu dede mai bunu resultatu decâtu fiacare din aceste materii intrebuintiate singure. Din observarea efectelor produse de aceste mediulóce de gunoie, intrebuintiata la 84 de pomi diversi, resulta, cá amesteculu de fosforu cu caliu avea celu mai mare efectu asupr'a crescerei si rodirii pomiloru si de aceea acestu modu de gunoie se póte recomanda in deosebi d-loru pomologi.

[Gratutatea omului la diferite etati.] Unu diariu specialu germanu da urmatória statistica: copi in momentul nascerei loru cantarescu mai multu si fetele mai pučinu de 7 chilogrami 720 grami. In cei d'antai 12 ani greutatea ambeloru sexe este aprópe de o po-triva, dér' dupa acesta etate barbatulu dobēndesce o preponderantia hotarita. Astfeliu tinerii de 20 de ani cantarescu in terminulu de mediulocu 65 de chilogrami, pe candu tinerele de aceeași etate nu cantarescu decâtu 55 de chilogrami. Barbatii ajungu greutatea loru cea mai mare pe la 35 de ani, femeile iuse crescú in greutate pēna la 50 de ani si la etatea acést'a medi'a greutatiei loru este de 58 pēna la 60 de chilogrami. Ambele sexe la maturitate cantarescu aprópe de 15 ori mai multu decâtu in diu'a nascerei loru. In sfērsitu greutatea de mediulocu a speciei in generalu la tóte etatile si in tóte conditionile este vreo 45 de chilogrami. Iubiti cetitori déca doriti sa adevēriti aceste cifre . . . nu uitati, St. George se apropia . . . sa ve cantariti!

[Salariile ministriloru anglesi.] Primulu lordu alu tesaurului are cá salariu 5000 de punti sterlingi (125,000 de franci); lordulu cancelariu 10,000 de pti. st.; lordulu presiedinte alu consiliulu intimu 4000 pti. st.; lordulu-ministru alu justitiei 2000 de pti. st.; ministrulu de interne 5000 de pti. st.; ministrulu de esterne 5000 de pti. st.; ministulu coloniloru de

5000 de pti. st.; ministrulu de rēsbelu 5000 de pti. st.; ministrulu de fiante 4000 de pti. st.; ministrulu de marina 4500 de pti. st.

Depositu de Piane (Clavire)

pentru vendiare si de inchiriatu

alu lui

L. Frank & Comp

Strad'a teatrului Nr. 315, I. etagiu

'si recomanda pianurile de Concertu-Salon si cele scurte, asemenea si pianine din primele fabrici ale Austro-Ungariei si Germaniei.

Se vendu cu bani gata, sēu in rate lunari

Garantia se da pe mai multi ani.

Instrumente intrebuintiate se primescu in schimb.

Deschidere de gradina publica!

In Duminec'a Tomei se va deschide la 6 sēr'a in uliti'a négra

cas'a jugaiana Nr. 339

o Gradina publica

spaciósa.

Se va servi on. ospeti vinu, pelinu, bere de Steinbruch, de Feldeóra etc. de cea mai buna calitate.

Subscri's'a, garantandu de serviciulu celu promptu, se róga a fi onorata de binevoitoriulu cursu alu on. publicu romanu.

Elen'a I. Capacina.

Publicatiune !

Dóue Case, aflatórie in strad'a mare in suburbiulu Scheiu, si adeca :

1. Cas'a de sub Nr. 1391 constataria din 4 odai, 1 bucataria, pionitia, siopronu. grasdu pentru 4 cai, si gradinitia de pomi;

2. Cas'a de sub Nr. 1392, ce constá din 5 odai, primiti'a, 1 bucataria, sopronu grasdu pentru 4 cai si gradinitia de pomi.

Se voru inchiria prin licitatiune pe unulu sēu pe mai multi ani dela S. Mihaiu 1880 incolo.

Licitatiunea se va tiené Dumineca in 4/16 Maiu 1880, la 10 óre inainte de amidiu, in Cas'a de siedintie, curtea Bisericei Sf. Nicolae, suburbiulu Scheiu.

Informatiune mai deaprópe dá Domnulu Ioane A. Navrea suburbiulu Scheiu, in prundu.

Brasiovu 6/18 Aprile 1880.

Epitropi'a parochiale a Bisericei rom. ort. res. dela Sf. Nicolae. 1-3

Cursulu la burs'a de Viena

din 4 Maiu st. n. 1880.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . .	73 15	Oblig. rurali ungare . . .	94 50
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu) . . .	73 75	" Banat-Timis . . .	94 50
Losurile din 1860 . . .	130.25	" transilvane . . .	93 00
Actiunile bancei nation. 840 —		" croato-slav. . .	94. —
" instit. de creditu 258.25		Argintulu in marfuri . . .	—
Londr'a. 3 luni . . .	119.15	Galbini imperatesci . . .	54
		Napoleon'd'ori . . .	94.80
		Marci 100 imp. germ. . .	58.50

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipograf'a: Ioann Gótt si fiu Henricu.